

Book Review

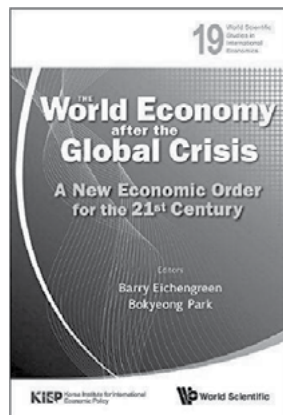
อภिरดา ชินประทีป*

“ว่าด้วยความ(ไม่)สมดุลย์ของโลก”

ช่วงนี้มีความผันผวน ไม่แน่นอน หลายประการในเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจประเทศมหาอำนาจของโลก ทำให้ดิฉันคิดถึงหนังสือที่มีชื่อค่อนข้างน่าสนใจ 3 เล่ม โดยสองเล่มแรกเป็นหนังสือที่ตีพิมพ์ในปี 2012 และ 2008 และอีกเล่มเป็นเล่มที่เคยได้อ่านหลายปีก่อน ตีพิมพ์ในปี 2005 และเคยเป็นผู้รวบรวมสรุปเนื้อหาจากการแปลร่วมกันกับเพื่อนๆ เมื่อหลายปีก่อนด้วย แต่เนื้อหายังคงความน่าสนใจไม่น้อยเมื่อมาถึงปัจจุบัน ซึ่งมีหัวข้อที่มีความโยงกันได้ดีทีเดียว

เล่มที่ 1

Title	The World Economy after the Global Crisis: A New Economic Order for the 21 st Century
Author	Barry Eichengreen and Bokyong Park
Publisher	World Scientific
ISBN	9789814383035
Pages	232

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม 10240 - Email: apiradach@gmail.com

หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงวิกฤตสินเชื่อกว่าโลกในช่วงปี 2008-2009 ซึ่งในเมืองไทยเราจะรู้จักกันดีในชื่อของ วิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ หรือ วิกฤติซับไพร์ม ซึ่งในหนังสือกล่าวว่า เป็นวิกฤติทางเศรษฐกิจที่รุนแรงของโลกในรอบ 80 ปี และยังกล่าวว่าวิกฤตเอเชียช่วง 1997-1998 ในตลาดเกิดใหม่ เป็นเพียงจุดเริ่มต้น โดยให้ความเห็นว่าเหมือนนาฬิกาปลุก โดยหนังสือเล่มนี้ได้ให้มุมมองว่าเป็นการส่งสัญญาณถึงความเปราะบางของตลาดโลก และต่อจากนั้นยังได้มีการยกคำถามประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเรากับเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนรูปแบบมาเป็นโลกที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างเหนียวแน่นมากขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ในหลายบทของหนังสือเล่มนี้ได้แสดงมุมมองความเห็นต่อนโยบายการเงินโดยภาพรวมหลายประการที่อาจจะยังมีบางนโยบายที่มีรูปแบบผิวเผินเกินไป(ตามมุมมองของหนังสือเล่มนี้)และมีบางส่วนที่มุ่งเน้นการเปิดเสรีทางการเงินและเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้เกิดความท้าทายต่อความสามารถทางการจัดการของสถาบันหลักๆ ที่มีหน้าที่ดูแลของประเทศนั้นๆ และยังส่งผลต่อการจัดการโดยภาพรวมของระบบการเงินโลกด้วย ซึ่งในส่วนนี้จึงทำให้เกิดความเป็นไปได้ของการเปลี่ยนผ่านความเป็นมหาอำนาจทางการเงินและเศรษฐกิจของโลกได้ และในหนังสือเล่มนี้จึงให้มุมมองคาดการณ์ว่า ผู้นำเศรษฐกิจมหาอำนาจอย่างในอดีตอาจเป็นไปได้ยากในอนาคตนี้ก็เป็นได้

ตามความเห็นส่วนตัวดิฉันคิดว่าประเด็นนี้มีความน่าสนใจทีเดียวเนื่องจากการเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของสหรัฐในปัจจุบันก็มีความเปราะบาง และอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ประธานาธิบดีใหม่(ทรัมป์)สามารถเอาชนะใจประชาชนบางส่วนด้วยคำพูดที่ว่า จะให้อเมริกากลับมายิ่งใหญ่อีกครั้งนั้น จะทำได้หรือไม่เพียงใด

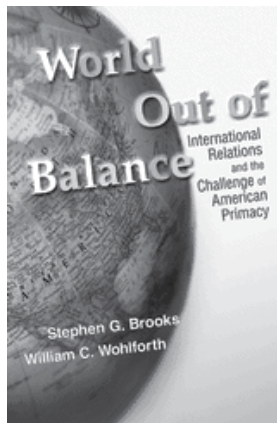
อย่างไรก็ดี ในหนังสือยังไม่ได้กล่าวถึงรูปแบบที่ควรมีการปฏิรูปอย่างชัดเจนมากนัก โดยหนังสือเล่มนี้เน้นการรวบรวมความเห็นของนักวิชาการชั้นนำและผู้วิเคราะห์นโยบายเพื่อที่จะอธิบายและเป็นการให้ตัวเลือกต่างๆแก่ผู้อ่าน บทต่างๆ ในหนังสือได้มีการวิเคราะห์ทางเลือกต่างๆ ในระบบการเงินของโลก และระบบการค้าของโลก รวมทั้งระบบการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงกรณีของกลุ่มประเทศ G20 และความสัมพันธ์ในระบบเศรษฐกิจโลกในรายละเอียด และยังพูดถึงเศรษฐกิจของประเทศเกิดใหม่ในเอเชียและประเทศพัฒนาแล้วต่างๆ ในความเป็นไปได้ของวิกฤตเศรษฐกิจอีกด้วย

ภาพรวมเนื้อหาในบทต่าง ๆ:

- Introduction
- Financial Reform after the Crisis
- Did WTO Rules Restrain Protectionism During the Recent Systemic Crisis?
- The International Monetary System after the Financial Crisis
- The Group of 20: Trials of Global Governance in Times of Crisis
- Emerging Markets in the Aftermath of the Global Financial Crisis
- Challenges for Emerging Asia
- Long-Term Challenges for the Advanced Economies: Reducing Government Debt

เล่มที่ 2

Title	World Out of Balance: International Relations and the Challenge of American Primacy
Author	Stephen G. Brooks & William C. Wohlforth
Publisher	Princeton University Press
ISBN	9780691137841
Pages	248

หนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ที่ค่อนข้างครอบคลุมหลากหลายด้าน เช่น ในการใช้อำนาจของสหรัฐฯในผลประโยชน์ด้านการรักษาความมั่นคง โดยคณะผู้เขียนของหนังสือเล่มนี้ได้ให้มุมมองที่แตกต่างจากความคิดดั้งเดิมโดยแสดงความเห็นว่าในระบบที่เชื่อว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นมหาอำนาจที่โดดเด่นนั้นมีข้อจำกัดหลายประการในการบริหารจัดการในการถ่วงดุลอำนาจต่างๆ ของโลกโดยให้มุมมองว่าทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบบดั้งเดิมอาจจะใช้ไม่ได้

ในความเป็นจริงคณะผู้เขียนของหนังสือเล่มนี้กลับมองว่าสหรัฐฯยังจะไม่สูญเสียตำแหน่งผู้นำของตน แต่อาจจะต้องใช้เวลาภายในสิบปีนี้เพื่อฟื้นฟูปรับปรุงรูปแบบของระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

มีนักวิเคราะห์จำนวนไม่น้อยที่กล่าวถึงข้อจำกัดของความเป็นมหาอำนาจดังกล่าวอยู่เสมอแม้ว่าจะเป็นที่ยอมรับกันว่าประเทศอเมริกาเป็นมหาอำนาจของโลก โดยหนังสือเล่มนี้ได้มีการแจกแจงในรายละเอียดของความเห็นทั้งในด้านทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่สำคัญๆ แบบดั้งเดิม เช่น realism, institutionalism, constructivism, และ liberalism โดยเพิ่มเติมข้อจำกัดภายนอกอีก 4 ประการ เกี่ยวกับนโยบายการรักษาความมั่นคงของสหรัฐฯ - สถาบันระหว่างประเทศการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ ความถูกต้องตามกฎหมาย และการรักษาความสมดุล

หนังสือเล่มนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนมุมมองในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดภายนอกเหล่านี้ อาจจะเป็นข้อมูลความเป็นไปได้หากตามทฤษฎีการสมคบคิดและอาจเป็นสาเหตุที่จะบั่นทอนความเป็นมหาอำนาจของสหรัฐอเมริกา รวมไปถึงการมีช่องว่างของนโยบายด้านความมั่นคงและความปลอดภัยที่ยังต้องเพิ่มเติม

ทั้งนี้ คณะผู้เขียนได้ให้ประเด็นแนวความคิดว่าในความเป็นจริงแล้วสภาพแวดล้อมของโลกในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาจจะไม่ได้เป็นผลเสียต่อนโยบายความปลอดภัยของสหรัฐฯ อย่างสิ้นเชิง โดยกล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ว่า การที่โลกได้เกิดความไม่สมดุลขึ้นนี้ เป็นการทำให้เกิดความจำเป็นสำหรับแนวทางการวิจัยแบบใหม่ทั้งหมดเพื่อให้เข้าใจถึงรูปแบบและองค์รวมของการเมืองระหว่างประเทศรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการที่สหรัฐอเมริกาจะสามารถเป็นมหาอำนาจได้ในโลกต่อไป

ภาพรวมเนื้อหาในบทต่าง ๆ:

CHAPTER ONE: Introduction

CHAPTER TWO: Realism, Balance-of-Power Theory, and the Counterbalancing Constraint

CHAPTER THREE: Realism, Balance-of-Threat Theory, and the “Soft Balancing” Constraint

CHAPTER FOUR: Liberalism, Globalization, and Constraints Derived from Economic Interdependence

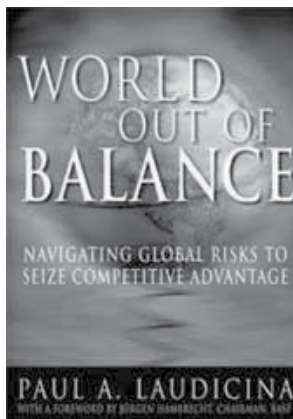
CHAPTER FIVE: Institutionalism and the Constraint of Reputation

CHAPTER SIX: Constructivism and the Constraint of Legitimacy

CHAPTER SEVEN: A New Agenda

เล่มที่ 3

Title	World Out of Balance: Navigating Global Risks to Seize Competitive Advantage
Author	Paul A. Laudicina
Publisher	New York: McGraw-Hill
ISBN	978-0071439183
Pages	256

ความจริงหนังสือเล่มนี้ฉันได้เคยอ่านหลายปีก่อนหน้าซึ่งในขณะนั้นเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมค่อนข้างสูงในต่างประเทศ โดยสิ่งที่น่าสนใจคือเป็นการมองภาพในขณะนั้นและได้พูดถึงอีกสิบปีข้างหน้า ซึ่งก็คือประมาณปีปัจจุบันพอดี บังเอิญที่หัวข้อมีความเกี่ยวข้องกันจึงได้นำกลับมาเสนอท่านผู้อ่านพร้อมกันนี้เลยว่ามีแนวโน้มใกล้เคียงกับสถานการณ์ปัจจุบันมากน้อยเพียงไร

ในหนังสือเล่มนี้เขียนโดยกรรมการผู้จัดการของสถาบันที่มีชื่อเสียงด้านการวางนโยบาย ได้เกริ่นเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจพื้นฐานก่อนและพูดถึงการวางแผนและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจทั่วโลก โดยให้มุมมองว่าผู้นำทางธุรกิจจำเป็นจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมของโลกที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและรวมไปถึงด้านการทุจริตที่มีรูปแบบซับซ้อนขึ้นด้วย หนังสือเล่มนี้ได้ให้ประเด็นมุมมองทั้งของ ผู้นำทางธุรกิจ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่รัฐบาลและสรุปรวมเป็นห้าปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในอนาคตอันใกล้

- โลกาภิวัตน์ - ระดับของการค้าที่เพิ่มขึ้น, การสื่อสารและการเดินทาง
- ประชากร - ชะลอการเจริญเติบโตของประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้วและการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นในประเทศโลกที่สาม
- รูปแบบการบริโภค - ตลาดผู้บริโภคที่มีความหลากหลายมากขึ้นทำให้เกิดการแข่งขันในตลาดรุนแรง

- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ตลาดน้ำมันถึงขั้นตอนวิกฤติและการขาดแคลนอื่น ๆ
- กฎระเบียบและการเคลื่อนไหว - ประเด็นกฎระเบียบการควบคุมมากขึ้นเพื่อการทำลายทางธุรกิจในระยะยาว

หนังสือเล่มนี้ได้ให้ภาพรวมที่น่าสนใจของแนวโน้มและวิธีการที่ให้มุมมองในทางปฏิบัติและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งถึงปัจจุบัน โดยส่วนตัว ดิฉันก็ยังคิดว่าเป็นการเทียบเคียงสาระสำคัญเพื่อการประเมินสถานการณ์ได้ ทั้งนี้จนถึงวันนี้อาจจะพบว่าไม่ทั้งหมด 100% ที่หนังสือเล่มนี้พูดได้ถูกต้อง แต่ก็เป็นสิ่งเทียบเคียงได้ว่า โลกของเราได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงปรับปรุงไปจากอดีตได้มากน้อยเพียงไร

ภาพรวมเนื้อหาในบทต่าง ๆ:

- A Call to Action
- Globalization Two Steps Forward One Step Back
- Demographics An Age of Extremes
- The New Consumer Forging Bonds in a Fragmented World
- Natural Resources and the Environment Stretching the Limits
- Regulation and Activism A New Breed of Challenges
- Visions of the Future
- Navigating Risks in Turbulent Times
- Endnotes

ท้ายสุดนี้ ดิฉันหวังว่าท่านผู้อ่านจะได้รับความสนุกสนานในการอ่านหนังสือทั้ง 3 เล่มที่ได้สรุปย่อมาให้แล้วไม่มากนัก โดย 2 เล่มแรกจะเป็นมุมมองเพื่ออนาคต และเล่มสุดท้ายคือ มุมมองของอดีตที่ให้ภาพมาสู่ปัจจุบัน ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีพื้นฐานของภาพรวมต่างๆ แล้วนั้น ส่วนตัวดิฉันยังเชื่อว่าเมื่อเราทราบข้อเท็จจริง ข้อมูลประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ รวมไปถึงการคาดการณ์ไปในอนาคตเป็นอย่างดีแล้ว เราก็ยังน่าจะสามารปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้อีกเพื่ออนาคตของเราที่ดีขึ้น